

Ghid de evaluare a impactului pentru proiecte privind violența bazată pe gen în școli

Co-funded by the Rights,
Equality and Citizenship (REC)
Programme of the European Union

Acest ghid a fost realizat cu sprijinul financiar al Programului Drepturi, Egalitate și Cetățenie al Uniunii Europene (2014–2020). Conținutul acestui ghid reprezintă perspectiva ActionAid International Italia și a partenerilor proiectului și este responsabilitatea acestora. Comisia Europeană nu acceptă niciun fel de responsabilitate pentru modul în care informația cuprinsă în acest ghid va fi utilizată.

Autoare: Alessandra Folcio

Contribuții: Maria Sole Piccoli

Layout and Grafică: Tazio Malvezzi

Foto: Francesca Casaro

actionaid

CUPRINS

DESPRE GHID.....	3
STABILIREA BAZEI DE PORNIRE	4
Ce este violența de gen și violența de gen în școală?.....	4
Care este rolul școlii și al educației în prevenirea și gestionarea violenței de gen?.....	4
Ce înțelegem prin impact?	5
Ce este evaluarea impactului?	5
PASUL 1: DEFINIREA ÎNTREBĂRILOR PENTRU EVALUAREA IMPACTULUI.....	6
Selectarea rezultatelor/zonelor cheie de impact ale proiectului pe care se va focusa evaluarea	6
Dezvoltarea întrebărilor de evaluare	6
PASUL 2: ALEGEREA METODELOR PENTRU EVALUAREA IMPACTULUI ...	7
PASUL 3: PROIECTAREA ȘI TESTAREA INSTRUMENTELOR PENTRU EVALUAREA IMPACTULUI	8
1 . IDENTIFICAREA CELUI MAI BUN/A CELOR MAI BUNE INSTRUMENT/E:	8
2 . DEZVOLTAREA INSTRUMENTULUI/INSTRUMENTELOR:	9
3 . TESTAREA INSTRUMENTULUI/INSTRUMENTELOR:.....	9
4 . OBTINEREA ACORDULUI :.....	9
PASUL 4: EȘANTIONAREA.....	10
PASUL 5: ANALIZA DATELOR ȘI REDACTAREA RAPORTULUI.....	11
PASUL 6: DISEMINAREA ȘI UTILIZAREA CONCLUZIILOR PRIVIND EVALUAREA IMPACTULUI	12
DISEMINAREA INTERNĂ	12
DISEMINAREA EXTERNĂ.....	12

DESPRE GHID

Ghidul își propune să ofere o abordare practică pentru proiectarea și aplicarea evaluării calitative a impactului proiectelor privind violența pe bază de gen în școli.

Ghidul prezintă o abordare în 6 pași pentru proiectarea și aplicarea evaluării impactului:

- PASUL 1: Definirea întrebărilor pentru evaluarea impactului
- PASUL 2: Alegerea metodelor pentru evaluarea impactului
- PASUL 3: Proiectarea și testarea instrumentelor pentru evaluarea impactului
- PASUL 4: Eșantionarea
- PASUL 5: Analiza datelor și scrierea raportului
- PASUL 6: Diseminarea și utilizarea concluziilor privind evaluarea impactului

Ghidul se adresează, în primul rând, echipei de monitorizare și evaluare, managerilor de proiect și consultanților care lucrează cu ONG-uri la nivel local și internațional, precum și organizațiilor care implementează și evaluează proiecte care vizează violența pe bază de gen în domeniul educației.

De asemenea, ghidul poate fi de interes pentru directori de școli, profesori, consilieri școlari și alți specialiști din educație care au responsabilitatea colectării de date la nivelul școlii. Utilizatorii ghidului au nevoie de cunoștințe de bază privind terminologia și instrumentele de monitorizare și evaluare. Din acest motiv, ghidul nu intenționează să ofere o acoperire exhaustivă a metodologiei și instrumentelor de evaluare. Dimpotrivă, scopul său este să ofere câteva principale repere orientative pentru cei care intenționează să realizeze o evaluare internă sau pentru cei care doresc să angajeze evaluatori externi.

STABILIREA BAZEI DE PORNIRE

Ce este violența pe bază de gen și violența pe bază de gen în școală?

Violența pe bază de gen este în general definită ca fiind:

“violența care rezultă în, sau care e probabil să rezulte în vătămarea sau suferința fizică, sexuală sau psihologică, îndreptată împotriva unei persoane pe baza discriminării de gen, a așteptărilor privind rolurile de gen și/sau a stereotipurilor de gen, ori pe baza inegalităților de putere legate de gen”

UNESCO și UN WOMEN (2016), Ghid global de gestionare a violenței pe bază de gen în școală

Violența pe bază de gen în context școlar implică:

“acte sau amenințări cu violența sexuală, fizică sau psihologică petrecute în interiorul și în jurul școlii, care se întâmplă ca rezultat al normelor și stereotipurilor de gen și care sunt perpetuate în contextul dinamicilor inegalității de putere”

UNESCO și UN WOMEN (2016), Ghid global de gestionare a violenței pe bază de gen în școală

Care este rolul școlii și al educației în prevenirea/gestionarea violenței pe bază de gen?

Violența pe bază de gen în școală afectează milioane de copii, familii și comunități la nivel global. Copiii și adolescenții sunt afectați în mod semnificativ de acest fenomen cu consecințe pe termen scurt și lung cum sunt scăderea stimei de sine, depresia, înrăutățirea rezultatelor școlare, precum și impact negativ general asupra creșterii și dezvoltării lor.

Ca instituție implicată în formarea, creșterea și dezvoltarea copiilor și adolescenților, școala are un rol important în abordarea cauzelor violenței și, mai ales, a violenței de gen. De exemplu, programa școlară poate să determine copiii să se raporteze în mod critic la normele sociale și cele privind genul, la stereotipurile legate de masculinitate și feminitate și să le ofere cunoștințe, abilități și aptitudini care să-i ajute să aibă relații sănătoase cu cei de vârsta lor și să prevină violența.

Rolul școlii și al educației în prevenirea și gestionarea violenței de gen este recunoscut pe scară largă în mai multe convenții și tratate. Cele de mai jos sunt câteva din cele mai relevante.

1989

Convenția cu privire la drepturile copilului afirmă dreptul copiilor de a fi îngrijiți corespunzător și protejați față de abuz și neglijare din partea părinților sau a oricăror persoane care se ocupă de creșterea lor (Art. 19: Protecția față de orice formă de violență), fără discriminare (Art. 2) și având în vedere interesul superior al copilului (Art. 3).

2000

Cadrul de Acțiune Dakar. Educație pentru Toți stabilește un plan de acțiune menit să îndeplinească cele 5 obiective internaționale agreate, printre care, obiectivul nr. 5 vizează "Eliminarea disparităților de gen în educația primară și secundară până în anul 2005 și atingerea egalității de gen în educație până în anul 2015, cu focus pe asigurarea accesului deplin și în condiții egale al fetelor la educația de bază de bună calitate".

2011

2015

2015

Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (“Convenția de la Istanbul”) reafirmă rolul educației în “Art. 14 – Educația: 14.1. Părțile vor face, acolo unde este cazul, demersurile necesare pentru a include material didactic pe probleme cum ar fi egalitatea între femei și bărbați, rolurile de gen ne-stereotipe, respectul reciproc, rezolvarea non-violentă a conflictelor în relațiile interpersonale, violența de gen împotriva femeilor și dreptul la integritate personală, adaptate capacității în evoluție a elevilor, în curriculumul formal și la toate nivelele de educație; 14.2 Părțile vor face demersurile necesare pentru a promova principiile la care s-a făcut referire în alineatul 1 în organizațiile educaționale informale, precum și în organizațiile sportive, culturale și recreative și în mass media.”

Platforma de Acțiune de la Beijing (Beijing+20): include educația și formarea femeilor printre cele 12 domenii critice de acțiune vizate. Focusul nu este îndreptat doar către discriminarea fetelor în accesul la educație, ci implică și alte domenii importante precum integrarea aspectelor de gen în curriculum și în materialele de învățare adiacente, dar și asigurarea unor spații fizice sigure și adecvate.

Obiectivele de dezvoltare durabilă ale ONU: Obiectivul 4 “Garantarea unei educații de calitate, incluzivă și echitabilă și promovarea unor oportunități de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți”; Obiectivul 5 “Asigurarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și fetelor” și Obiectivul 16 pct.1 “Reducerea semnificativă a tuturor formelor de violență și a ratelor de deces la nivel global”.

Este importantă cunoașterea legislației naționale privind rolul școlilor și al educației în prevenirea și gestionarea violenței pe bază de gen

SUGESTIE

Ce înțelegem prin impact?

În general, impactul se referă la efectele extinse și pe termen lung asociate unui proiect sau unei intervenții. Una din cele mai comune definiții a impactului este dată de Rețeaua DAC pentru evaluarea dezvoltării, un organism subsidiar al Comitetului de asistență pentru dezvoltare, care definește impactul drept *„măsura în care intervenția a generat sau este de așteptat să genereze efecte semnificative la nivel înalt, pozitive sau negative, intenționat sau neintenționat.”*¹

Ce este evaluarea impactului?

În ultimii ani, evaluările de impact au dobândit o importanță semnificativă printre donatori și organizații. Un element fundamental al evaluărilor de impact este **stabilirea legăturii cauză-efect între proiect și impactul său**. Este un consens în creștere în comunitatea evaluatorilor legat de faptul că evaluarea impactului necesită un **element alternativ**. Aceasta înseamnă posibilitatea de a distinge între ceea ce este un rezultat direct al unui anumit/ă proiect/intervenție și ceea ce s-ar fi întâmplat în absența respectivei intervenții. Până la urmă, rămâne o continuă dezbateră cu privire la metodologiile adecvate pentru evaluarea impactului, în special în privința abordărilor experimentale și ne-experimentale.

PASUL 1: DEFINIREA ÎNTREBĂRILOR PENTRU EVALUAREA IMPACTULUI

În general, evaluările de impact ar trebui să poată **rspunde la întrebările privind legătura cauză-efect** care măsoară diferența pe care o aduce o anumită intervenție.

Selectează rezultatele/efectele cheie ale proiectului pe care evaluarea ta ar trebui să se focalizeze.

Fiecare proiect/program ar trebui să aibă o logică de intervenție clară. Dacă proiectul/programul nu are o astfel de logică de intervenție, atunci, ca prim pas, aceasta trebuie dezvoltată. Dacă aceasta este dezvoltată pe parcursul pregătirii pentru evaluare, poate să includă rezultate/efecte neprevăzute care nu au fost menționate în documentele inițiale.

Proiectele care au ca scop să gestioneze și/sau să prevină violența pe bază de gen în școli pot avea diferite rezultate/efecte, în funcție de evaluarea de nevoi realizată. Exemple de astfel de rezultate/efecte:

- O scădere a prevalenței cazurilor de violență pe bază de gen printre elevi;

¹ OECD/DAC Network on Development Evaluation (2019), Better Criteria for Better Evaluation Revised Evaluation Criteria Definitions and Principles for Use, disponibilă la <https://www.oecd.org/dac/evaluation/dacriteriaforevaluatingdevelopmentassistance.htm>.

- O schimbare a atitudinilor și/sau a opiniilor elevilor și/sau a profesorilor cu privire la violența pe bază de gen în școală;
- O îmbunătățire a clarității, siguranței și accesibilității procedurilor și mecanismelor de prevenire și gestionare a cazurilor de violență pe bază de gen în școală

Este nevoie de claritate în privința rezultatelor/efectelor pe care vrei să le includă evaluarea.

Stabilește și dezvoltă întrebările de evaluare

Întrebările de evaluare trebuie dezvoltate luând în considerare scopul, tipul și mijloacele de evaluare. Ar trebui să nu existe prea multe întrebări. Dacă dorești, poți avea mai multe sub-întrebări specifice. Întrebările tipice pentru evaluarea impactului sunt: “programul nostru influențează sau schimbă rezultatele cheie?”, “cum influențează sau schimbă programul nostru rezultatele cheie?”, sau “în ce condiții influențează sau schimbă programul nostru rezultatele cheie?”.²

PASUL 2: ALEGEREA METODELOR PENTRU EVALUAREA IMPACTULUI

Dacă donatorul nu solicită o metodologie specifică sau dacă nu există deja în documentele inițiale ale proiectului o anumită metodologie, în momentul proiectării evaluării trebuie avute în vedere toate metodele.

Principalele abordări privind evaluarea includ:

Abordări experimentale: elementul fundamental al acestor abordări este randomizarea, adică un eșantion din populația eligibilă este în mod aleatoriu repartizat fie grupului de control, fie grupului de experiment. Atenția cade pe compararea efectelor asupra zonelor specifice de impact pentru cele două grupuri diferite după stabilirea unor perioade de timp. Aceste abordări aduc dovezi importante care demonstrează cauzalitatea, dar sunt adesea costisitoare și dificil de implementat.

Abordări semi-experimentale: sunt utilizate pentru a realiza o comparație validă între grupuri prin intermediul instrumentelor statistice care controlează diferențele între persoanele din grupul implicat în programul care este evaluat și cele care nu sunt implicate. Cele mai comune astfel de metode sunt:

- **Diferența în diferențe:** compară schimbarea rezultatelor apărută în grupul de experiment, cu schimbarea rezultatelor survenită în grupul de control. Necesită date preliminare și ulterioare atât de la participanții din grupul de experiment, cât și de la cei din grupul de control.
- **Potrivirea scorului de propensibilitate:** vizează diferența medie a rezultatelor între participanții din grupul de experiment care sunt corelați cu ne-participanții care prezintă aceleași caracteristici observabile.
- **Proiectarea discontinuității prin regresie:** compară rezultatele participanților și ne-participanților aproape de linia de separație.

Abordări ne-experimentale: își propun să determine dacă evidența este în consens cu ceea ce se așteaptă dacă intervenția ar produce impact și verifică dacă pot fi luați în considerare și alți factori în explicarea generală a rezultatelor. Un astfel de exemplu este:

² IRC Research Toolkit, Developing questions for impact evaluations

- **Studii de caz comparative:** implică analiza similitudinilor și a diferențelor dintre două sau mai multe cazuri care au un focus sau scop comun. Sunt utile în mod special pentru înțelegerea modului în care contextul influențează succesul unei intervenții.

SUGESTIE

Este indicat să folosiți o combinație de metode care să includă atât abordări cantitative, cât și calitative, care să compenseze punctele slabe și să maximizeze punctele tari.

PASUL 3: PROIECTAREA ȘI TESTAREA INSTRUMENTELOR PENTRU EVALUAREA IMPACTULUI

1. IDENTIFICAREA CELUI MAI BUN/A CELOR MAI BUNE INSTRUMENTE:

Instrumentele de evaluare pot fi atât cantitative, cât și calitative. Selecția acestora are la bază diferite criterii:

- Vârsta grupului țintă care va fi implicat în colectarea datelor
- Caracteristicile proiectului
- Întrebările de evaluare (vezi PASUL 1)
- Metodologia de evaluare (vezi PASUL 2)
- Aspecte practice cum ar fi costuri, intervalul de timp, resursele umane.

În continuare sunt prezentate principalele instrumente de colectare a datelor.

INSTRUMENTE

Acestea sunt câteva instrumente/platforme care pot fi folosite pentru sondaje online: SurveyMonkey, Typeform, Google Form, Microsoft Forms

SONDAJE/CHESTIONARE:

reprezintă un bun instrument mai ales când a) este implicat un număr mare de beneficiari, b) este nevoie atât de date cantitative, cât și calitative și c) este dorit un instrument eficient din punct de vedere al costurilor.

Sondajele/chestionarele sunt utilizate în mod obișnuit pentru colectarea datelor pre și post cercetare. Astfel, păstrarea respondenților incluși în sondajul preliminar este crucială. Dacă respondenții chestionați nu sunt găsiți la momentul sondajului de follow-up, apar interferențe grave în analiză, care reduc validitatea rezultatelor. Deși este aproape imposibil să existe o rată de pierdere de 100%, minimizarea situațiilor de abandon este esențială în realizarea unei bune evaluări.³

INTERVIURI CU SPECIALIȘTI CHEIE:

sunt interviuri calitative în profunzime cu persoane care sunt specializate în tematicile abordate în interviu. Există trei tipuri principale de interviuri: Interviuri structurate: sunt foarte similare cu chestionarele administrate verbal. În general, acestea nu merg în profunzime și pot fi aplicate rapid; Interviuri semi-structurate: constau în mai multe întrebări cheie care acoperă zona de interes explorată; Interviuri nestructurate: permit colectarea unei game largi de informații urmărind o anumită țintă. Interviurile cu specialiști cheie reprezintă un bun instrument atunci când este necesară colectarea unor informații în profunzime și când este nevoie de un instrument flexibil. Cu toate acestea, colectarea datelor este destul de costisitoare și consumatoare de timp.

FOCUS GROUP:

are ca scop colectarea datelor calitative. Implică întrebări deschise puse unui grup format din 6-10 persoane. Discuțiile de grup durează, în general 1-2 ore. Este un instrument util pentru colectarea unor răspunsuri detaliate și este mult mai eficient din perspectiva costurilor în comparație cu interviurile individuale. Pe de altă parte, necesită experți facilitatori (de obicei două persoane, una conduce discuțiile, cealaltă ia notițe).

Componenta grupului este un factor important pentru succesul focus-grupului. Când are loc un focus-grup pe o temă sensibilă, cum este violența bazată pe gen în școală, alegerea unui grup omogen versus eterogen trebuie analizată cu foarte multă atenție. De exemplu, făcându-se o împărțire pe sexe a grupului de participanți, poate fi promovată o mai mare libertate de exprimare și înțelegere a diferențelor specifice de gen, în termeni de experiențe, atitudini și percepții cu privire la violență. În același timp, acest lucru poate să conducă, implicit, la întărirea unor stereotipuri legate de reprezentarea culturală a problemei și să excludă de la procesele de învățare și conștientizare genul care nu participă la discuții. Astfel, nu există o soluție potrivită pentru toate situațiile, însă, pentru a face cea mai bună alegere este necesară o bună cunoaștere a contextului în care are loc focus-grupul.

---

³ Guide on Measuring Decent Jobs for Youth - Monitoring, evaluation and learning in labour market programmes, Overview/ International Labour Office. Geneva, 2018. "Pierderea se referă la rata de abandon a participanților sau respondenților cuprinși în cercetare."

2. DEZVOLTAREA INSTRUMENTULUI/INSTRUMENTELOR:

Odată ce ai identificat instrumentul/instrumentele pe care vrei să le folosești în colectarea datelor este recomandat să realizezi o **analiză documentară a literaturii de specialitate pentru a descoperi dacă au fost deja dezvoltate și testate instrumente similare**. De exemplu, poți afla că există deja un chestionar validat anterior⁴. Dacă astfel de instrumente nu sunt disponibile sau potrivite, atunci poți crea unul nou. Dacă există deja un chestionar, nu uita că e important să îl traduci (dacă este în altă limbă), dar și să îl adaptezi contextului local, vârstei respondenților etc.

ATENȚIE

Dată fiind sensibilitatea temei legată de violența de gen, este puternic recomandată confidențialitatea. Aceasta înseamnă, de exemplu, că nu trebuie colectate nume, date de naștere sau alte date de identificare; ca alternativă, poți folosi un cod pentru fiecare respondent. Acest lucru trebuie luat în considerare în etapa realizării instrumentului.

3. PILOTAREA INSTRUMENTULUI:

După crearea instrumentului de colectare a datelor este importantă testarea acestuia. Pilotarea instrumentului de evaluare este adesea omisă, de multe ori din cauza restricțiilor legate de timp. Însă, pilotarea este un pas important care te ajută să vezi dacă instrumentul creat va colecta informație corectă și de calitate.

4. OBȚINEREA CONSIMȚĂMÂNTULUI:

Înainte de a începe este importantă obținerea **consimțământului informat al persoanelor care vor fi implicate în evaluare**. Consimțământul informat se referă la acordul de participare explicit, exprimat, de preferință, în scris, și presupune că persoana este informată cu privire la toate aspectele evaluării (în special prevederi legate de confidențialitate, modul de stocare și folosire a datelor, de către cine și în ce scop etc.). Dacă este vorba de persoane minore, este necesară obținerea consimțământului informat de la părinți sau tutori, anterior implicării în evaluare.

Când dezvolți instrumentul de colectare a datelor sau când desfășori un focus-grup sau un interviu cu o persoană cheie este necesar atât să cunoști literatura de specialitate privind tema, dar și să ai cunoștințe solide cu privire la aspectele sociale și emoționale în gestionarea violenței. Acest lucru este extrem de important, întrucât poți intervieva o persoană care a trecut prin situații de violență și trebuie să eviți **revictimizarea**. Revictimizarea apare atunci când o persoană suferă un rău suplimentar nu ca rezultat al unei infracțiuni, ci ca urmare a modului în care am tratat-o/l-am tratat. Revictimizarea poate fi cauzată, de exemplu, de folosirea unui limbaj neadecvat sau a unor comentarii lipsite de sensibilitate.

⁴ Tsang S, Royse CF, Terkawi AS. Guidelines for developing, translating, and validating a questionnaire in perioperative and pain medicine. Saudi J Anaesth. 2017;11(Suppl 1):S80-S89. doi:10.4103/sja.SJA_203_17. Un chestionar validat se referă la un chestionar/o grilă creată pentru a fi aplicat/ă grupului țintă vizat. Procesul de validare trebuie finalizat prin utilizarea unui eșantion reprezentativ care să demonstreze fiabilitatea și validitatea.

PASUL 4: EȘANTIONAREA

Nu este necesar ca evaluarea proiectului să includă toți participanții proiectului. Colectarea informațiilor poate fi realizată în baza unui **eșantion reprezentativ din totalul persoanelor** implicate. Mărimea ideală a eșantionului variază în funcție de dimensiunea proiectului și de tipul evaluării. Este important să se țină seama de faptul că, dacă eșantionul este foarte mic, încrederea în concluziile și extrapolările care pot fi aplicate populației generale va fi una scăzută. Mai mult, trebuie luat în considerare și posibilul abandon al proiectului sau al procesului de evaluare, din partea unora dintre persoane, astfel încât este recomandată includerea unui număr mai mare de persoane în eșantion. Pe de altă parte, mărimea eșantionului este un element important cu impact asupra costului și a timpului alocat evaluării. Așadar, cu cât este mai mare eșantionul, cu atât mai scumpă și mai consumatoare de timp va fi evaluarea, atât din perspectiva colectării datelor, cât și din cea a analizei acestora.

Există diferite tehnici de eșantionare care pot fi grupate astfel:

- **Eșantionare aleatorie (probabilistă):** permite fiecărei persoane din grupul țintă să fie selectată aleatoriu sau aproape aleatoriu. Exemple: eșantion simplu aleatoriu - în care fiecare membru al grupului țintă este selectat cu totul la întâmplare; eșantionare sistematică – unde membrii unui grup țintă sunt selectați la intervale regulate etc.
- **Eșantionare nealeatorie (neprobabilistă):** persoanele sunt selectate pe baza unor criterii nealeatorii. Aceasta înseamnă că nu toate persoanele au șansa de a fi incluse. Un criteriu poate fi, de exemplu, proximitatea față de persoana care realizează evaluarea (eșantionare convențională) sau relevanța față de scopul evaluării (eșantionare intențională) etc.

În general, este recomandată eșantionarea aleatorie pentru că are avantajul unui eșantion mai exact și crește imparțialitatea selecției. În schimb, acest tip de eșantionare este mai complicat, mai scump și mai consumator de timp.

PASUL 5: ANALIZA DATELOR ȘI SCRIEREA RAPORTULUI

Tehnicile de analiză care vor fi utilizate depind, în mod evident, de instrumentele de colectare a datelor folosite. De exemplu, în cazul chestionarelor online care folosesc platforme precum Microsoft Forms, Google Forms, Survey Monkey, se oferă o sinteză a rezultatelor, dar pot fi vizualizate și răspunsurile individuale și poate fi descărcat un tabel Excel.

În cazul chestionarelor pe hârtie, înaintea începerii analizei trebuie introduse datele. Dacă nu există un formular electronic, acest lucru trebuie realizat manual folosind un simplu editor de text sau un tabel în programul Excel. Pentru focus grupuri și/sau interviuri cu specialiști cheie trebuie utilizate tehnici de analiză calitativă a datelor. Tehnicile analitice care se potrivesc cel mai bine focus grupurilor sunt, în special, analiza comparativă, analiza de conținut, analiza de cuvinte cheie, analiza discursului⁵.

După analiză, poate fi finalizat raportul de evaluare a impactului. Acesta trebuie să cuprindă următoarele secțiuni principale:

- **Rezumat:** cuprinde principalele concluzii, lecții învățate și recomandări ca urmare a evaluării realizate. Nu trebuie să depășească 2/3 pagini.
- **Introducere:** oferă o prezentare generală a proiectului, incluzând calendarul, actorii implicați, obiectivele. Este necesară o descriere clară a logicii de intervenție a proiectului și a activităților esențiale în atingerea rezultatelor.
- **Scopul și metodologia evaluării:** descrie scopul evaluării, întrebările cheie de evaluare și metodologia de evaluare specificând metodele cantitative și calitative folosite în evaluare, dar și limitele acestora.
- **Concluziile evaluării:** prezintă concluziile analizei. Trebuie să ofere o interpretare a informațiilor și concluziilor. Este recomandată utilizarea unor grafice acolo unde este cazul.
- **Concluzii finale și recomandări:** cuprinde un sumar al rezultatelor și lecțiilor învățate. Ar trebui să cuprindă o listă de recomandări pentru diferite grupuri țintă (actori interni/externi) și utilizări (dezvoltare/îmbunătățire de programe, elaborare de politici etc.).
- **Anexe:** aici vor fi incluse toate documentele suport, cum ar fi planul de evaluare și monitorizare, chestionarele utilizate, lista persoanelor interviewate/implicate în focus grupuri etc.

---

⁵Pentru o revizuire a tehnicilor analitice, a se vedea, de exemplu, Leech & Onwuegbuzie, 2007, 2008.

PASUL 6: DISEMINAREA ȘI UTILIZAREA CONCLUZIILOR PRIVIND EVALUAREA IMPACTULUI

Există două tipuri principale de strategii de diseminare care pot fi folosite simultan. Aceasta înseamnă, de exemplu, că anumite informații/concluzii rămân confidențiale și sunt diseminate doar la nivel intern, în timp ce altele pot fi diseminate la nivel extern.

DISEMINAREA INTERNĂ:

se referă la împărtășirea concluziilor evaluării cu membrii echipei de proiect și cu alți membri ai organizației. Oferă baza pentru învățare organizațională și contribuie la îmbunătățirea dezvoltării și managementului programului. Poate fi realizată în momente diferite pe parcursul implementării proiectului. De exemplu, dacă proiectul prevede o evaluare intermediară sau chiar după realizarea cercetării preliminare.

DISEMINAREA EXTERNĂ:

diseminarea trebuie să vizeze și beneficiari externi. În funcție de tipul intervenției și de scopul dorit pentru utilizarea concluziilor evaluării, diseminarea externă poate include autorități locale, ministere, ONG-uri la nivel național și internațional, universități, finanțatori, comunități locale. Diseminarea externă ajută la evidențierea aspectelor pozitive, dar și a celor care nu au funcționat și contribuie la împărtășirea și adoptarea celor mai bune practici către/de către diferiți actori interesați de același subiect/grup țintă.

SUGESTIE

Este important ca diseminarea să se potrivească diferitelor grupuri țintă vizate. De exemplu, dacă doriți diseminarea concluziilor către o audiență largă, este recomandată realizarea unei sinteze a raportului de evaluare. Puteți face un scurt rezumat sau un tabel cu infografice sau statistici. Prezentările grafice sunt foarte utile în cazul unei audiențe diverse.

Co-finanțat prin
Programul
Drepturi, Egalitate
și Cetățenie al
Uniunii Europene

youthforlove.eu

ActionAid International Italia Onlus
educazione.ita@actionaid.org